

KATRIEN DE BLAUWER - work available on Kunst Aan Zet

'Renteloos kunst kopen is (nog) geen hit' by Geert Sels, on April 8th 2021 in De Standaard

Renteloos kunst kopen is (nog) geen hit

KUNSTKOOP Hoe zou het nog zijn met Kunst aan Zet, dat vier jaar geleden opgestart werd om een breed publiek met een renteloze lening kunst te laten kopen? Kon beter. Er zijn in die tijd 44 kredieten verstrekt.

Eind 2017 besliste de Vlaamse regering om de kunstkoopregeling in te voeren. Dat was een kerstcadeautje waar galeries, kunstenaars en minder kapitaalkrachtige kunstliefhebbers beter konden van worden. Bedragen tussen 500 en 7.000 euro kunnen renteloos geleend worden om een werk van een Vlaamse kunstenaar aan te kopen. In Nederland bestaat het systeem al twintig jaar. Langs die weg worden er elk jaar tussen de 2.000 en 2.800 kunstwerken gedaan.

Het idee paste wonderwel in het verhaal van de alternatieve financiering dat toenmalig minister van Cultuur Sven Gatz (Open VLD) uitwerkte. De overheid bleef als vanouds subsidies garanderen voor culturele activiteiten, maar zou helpen om daar een laag bovenop te leggen met privégeld.

Hoewel de overheid het op zich nam de rente op de kunstleningen te betalen, was het effect goed doorgekeerd. Als Vlaanderen 200.000 tot 250.000 euro per jaar injecteerde, kon dat kopers over de meet trekken om voor 1 tot 1,5 miljoen euro kunst aan te schaffen. Met die hefboom kon het budget dus vier tot zes keer zoveel resultaat opbrengen.

Maar er was nog iets becijferd. Volgens de prognoses moest het haalbaar zijn om na een aanloopfase tegen 2020 zo'n 145 leningen af te sluiten. Dat doel is lang niet bereikt. Er zijn sinds de start vier jaar geleden 44 leningen afgesloten. Dat blijkt uit een parlementaire vraag van Stephanie D'Hose (Open VLD).

Wat nu?

Het is niet verwonderlijk dat D'Hose

se zo geïnteresseerd is in het welzijn van het systeem. Ze zat in het kabinet-Gatz toen Kunst aan Zet werd aangeduid om daar een platform voor te lanceren. Tussen 2017 en 2021 kreeg de organisatie daar 1 miljoen euro voor. Eind 2021 loopt de deal af. Wat zal er met het project gebeuren, wou ze weten.

Kunst aan Zet is dus onder de verwachtingen gebleven. Maar misschien waren de verwachtingen te hoog. Een platform kan niet vanaf de eerste dag meteen kunst beginnen te verkopen. 'Er moest eerst een kredietverstrekkend gevonden worden', zegt projectleider Hans Ruebens. In de zomer van 2018 werd Hefboom aangeduid. Daarna ging er een jaar over om een licentie te krijgen om renteloze leningen te mogen uitschrijven. Na de ontwikkeling van de website waren we eind 2019 klaar om van start te gaan.'

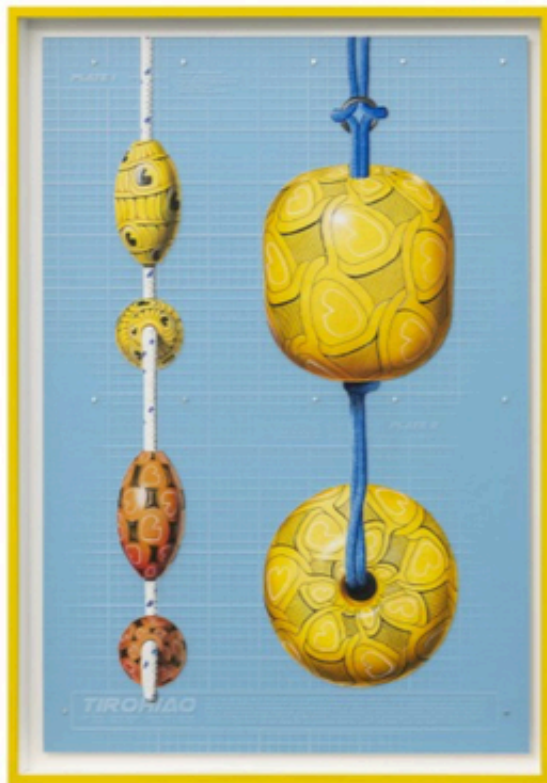
Het is dus niet bepaald als een spurtbom dat Kunst aan Zet uit de startblokken geschoten is. Bij aanvang waren er 22 galeries aan boord, en sindsdien komen er steeds meer verkooppunten voor hedendaagse kunst bij. Naast gevestigde namen als Annie Gentils Gallery, De Zwarte Panter en Galerie Grete Meert, zijn er ook jongere galeries, en zelfs vzw's en nomadische kunstplatformen. Ondertussen staan er 41 aanbieders op de website. Sommige kunstenaars zijn bekend, velen zijn het nog niet. Het zijn er vooral al meer dan driehonderd.

'Veel mensen gaan er vanuit dat ze alleen maar geld lenen voor een noodzakelijk goed, zoals een huis'

Hans Ruebens
Kunst aan Zet

In zijn antwoord ging minister van Cultuur Jan Jambon (N-VA) over tot slaan en zalven. 'Ik kan niet ontkennen dat het aantal verstrekte leningen ver onder de geprojecteerde verwachtingen ligt.' Maar hij stelde zich begrijpend op, want toen Kunst aan Zet eindelijk aan het grote werk kon beginnen, kwam vorig jaar het coronavirus op bezoek. 'De gallery tours en de fysieke evenementen om Kunst aan Zet bekend te maken, konden niet doorgaan. Bovendien waren de galeries tijdens de eerste lockdown gesloten.'

Zoals zoveel organisaties moest Kunst aan Zet schakelen en online werken. In een jaar tijd kon het zijn aantal websitebezoeken verviervoudigen (tot 8.700) en zijn aantal Instagramvolgers verdrievoudigen (tot 6.026). Een massa is dat niet.

Te koop via Kunst aan Zet: *Tirohiao plate* van Charles Degeyer: 2.000 euro. © Tatjana Pieters

Te koop via Kunst aan Zet: *Der Schlangebeschützer* van Nel Aerts: 2.000 euro. © Plus One

Jonger dan dertig

Zelfs al is het minder dan verwacht, toch doet de organisatie wat van haar verwacht wordt. Een op de tien kopers die geld leende, was jonger dan dertig. Ruim de helft was tussen de veertig en vijftig jaar. Zonder lening zou de helft van de kopers niets hebben gekocht. Een derde misschien wel, maar dan voor een kleiner bedrag. Gemiddeld werd voor 2.517 euro geleend (en voor 3.500 euro gekocht). Kunst kopen is bereikbaarder voor een nieuw, jong en minder kapitaalkrachtig publiek.

'We ervaren nog enkele barrières', zegt Hans Ruebens. 'Veel mensen gaan er vanuit dat ze alleen maar lenen voor een noodzakelijk

goed, zoals een huis of een auto. Voor kunst of voor luxe zijn ze daartoe minder geneigd. Verder vraagt het, vooral bij beginnende kunstkopers, tijd vooraleer iemand tot een aanschaf overgaat. Men wil de galeries leren kennen, het aanbod overzien en kennismaken met het werk van een kunstenaar. Vaak is het dan nog wachten op het juiste moment of de budgettaire mogelijkheden.'

De organisatie ziet de toekomst wel met vertrouwen tegemoet. 'Vorig jaar sloten we één lening af per maand', zegt Ruebens. 'Nu zitten we aan twee per week.' Zal dat volstaan voor Jambon? 'Later dit jaar zullen we het systeem evalueren', zei hij in het parlement.

Geert Sels

Te koop via Kunst aan Zet: *Cheveux longs cheveux courts* van Katrien de Blauwer: 1.258 euro. © Gallery Fifty One